

DARBA UZDEVUMS UN TEHNISKĀ SPECIFIKĀCIJA

OBJEKTS: Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas ēkas paplašinājuma iespējamo novietņu salīdzinājums, arhitektoniskais un sociālekonomiskais izvērtējums.

NOVIETŅU ADRESES:

**Novietne nr.1. -
patreizējā bibliotēkas atrašanās vieta un blakus zemesgabals -**
Zivju iela 7, Liepāja (Kad.Nr. 17000330157) un
Kungu iela 12, Liepāja (Kad.Nr. 17000330158)

**Novietne nr.2. -
bijusī Bankas ēka**
Teātra iela 3, Liepāja (Kad.Nr. 17000330097)

PASŪTĪTĀJS: Liepājas Kultūras pārvaldes struktūrvienība Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka.

MĒRKIS:

Balstoties uz iespējami vispusīgu arhitektonisko, funkcionālo un pilsēt būvniecisko faktoru izvērtējuma rezultātiem, pieņemt lēmumu par labāko Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas pārbūvētās ēkas atrašanās vietu.

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka (LCZB) ir Liepājas pilsētas pašvaldības publiskā bibliotēka un reģiona galvenā bibliotēka Dienvidkurzemes novadam. Bibliotēka dibināta 1777. gadā un tās vēsturiskais krājums – Vecbibliotēka – šo bibliotēku padara unikālu un nozīmīgu visas Latvijas bibliotēku kontekstā. Vienlaikus tas uzliek par pienākumu nodrošināt šīm grāmatām atbilstošus glabāšanas un eksponēšanas apstākļus. Tā kā LCZB ir viena no divām publiskajām bibliotēkām ārpus Rīgas, kas Obligātā eksemplāra likuma kārtībā bez maksas saņem vienu eksemplāru no katras Latvijā izdotās grāmatas un brošūras, bibliotēkas krājums ir apjomīgs – vairāk kā 224 000 vienību.

Esošās telpas pilnīgai bibliotēkas funkciju izpildei un kvalitatīvai pakalpojumu nodrošināšanai ir neatbilstošas – ēkā nav iespējams nodrošināt pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem, vecākiem ar bērnu ratiņiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem (nav lifta, šauras durvis, stāvas, nepiemērotas kāpnes). Ierobežotā telpu pieejamība neļauj bibliotēkas krājumu lasītājiem piedāvāt ērtā un pārskatāmā veidā. Arī ēkas vizuālais veidols – fiziski un morāli novecojušas telpas un interjeri, neatbilst izpratnei par mūsdienīgu bibliotēku, neveicina lasītāju vēlmi iegriezties un uzkavēties bibliotēkā, nemotivē darbam un nenodrošina funkcijas un iespējas, kādas nepieciešamas un sagaidāmas mūsdienīgā bibliotēkā.

Citu pilsētu jauno bibliotēku piemēri ir pierādījuši, ka lasītāju apmeklējums un uzturēšanās ilgums bibliotēkā ievērojami pieaug līdz ar mūsdienīgas un ērtas vides piedāvājumu bibliotēkā. Tāpat skaidrs, ka bibliotēka jau šobrīd nav tikai grāmatu apmaiņas punkts. Bibliotēkai jāaug par sabiedrības “viesistabu”, tā saukto “trešo vietu” aiz darba un mājām. Vietu, kur satikties, sarunāties par aktuālo, izglītoties, pavadīt brīvo laiku, komunicēt. Mūsdienīgā bibliotēkā ir jāparedz telpas dažādām mācīšanās un darba formām, lielākiem pasākumiem un konferencēm, mazākām grupām mācību vajadzībām kā arī individuālā darba

telpas. Bibliotēka mūsdienu kontekstā ir unikāla ar savu atvērtību un pieejamību ikvienam cilvēkam, absolūti lielāko daļu pakalpojumu nodrošinot bez maksas.

LCZB ir sešas filiālbibliotēkas, kuras, atrodoties dažādos Liepājas pilsētas mikrorajonos, bibliotekāros pakalpojumus nodrošina visā Liepājā. Filiāle – bērnu bibliotēka “Vecliepājas rūķis” šobrīd atrodas Zivju ielai 7 blakus ēkā - Malkas ielā 4, kur pašvaldība trīs telpas privātīpašumā esoša nama 3.stāvā. Plānots, ka jaunajā bibliotēkas projektā šī filiāle tiek integrēta, vienlaikus saglabājot savu autonomiju kā filiālei.

PROJEKTĒJAMĀ OBJEKTA IESPĒJAMĀS ATRAŠANĀS VIETAS. **NOVIETŅU RAKSTUROJUMS**

NOVIETNE NR.1

Patreizējā bibliotēkas atrašanās vieta

Novietne atrodas divu Liepājas vēsturiskā centra struktūru veidojošu ceļu krustpunktā. Zivju iela savieno Jauno tirgu – Rožu laukumu ar Veco- Pētertirgu. Nelielā laukumā pie to šķērsojošās Kungu ielas krustojumā savulaik atradies Liepājas otrais rātsnams. Šajā ēkā tagad atrodas patreizējā Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka.

Turpat blakus - Kungu un Malkas ielu krustojumā savulaik atradusies (nav saglabājusies) pirmā Liepājas - Vācu teātra ēka.

Novietne atrodas kultūrvēsturiski nozīmīgā vietā, gājēju un transporta plūsmu mezgļpunktā, tomēr apbūves blīvuma dēļ apbūves iespējas visai ierobežotas. Arī autonovietošana ierobežota- pašā zemesgabalā pieejama vien neliela pagalma teritorija, kas, pie tam, piekļūšanai dalāma ar blakus objektu. Tuvākās autostāvvietas- Kungu ielā un pie Pētertirgus- Kuršu laukumā.

2013. gadā arhitekts Agris Padēlis Līns izstrādāja rekonstrukcijas metu ēkai Zivju ielā 7. Tas (gan ar neredzamu atšķirīgu no šobrīd nepieciešamās telpu funkcionālo programmu) paredzēja vēsturiskās ēkas rekonstrukciju ar jaunu piebūvi tai līdzās, nojaucot 1970-to gadu piebūvi un tai blakus esošo, pašvaldībai piederošo Sporta skolas ēku. Izstrādātais mets atšķirīgo programmas prasību dēļ šobrīd tieši nav izmantojams, tomēr tas dod ieskatu iespējamā būvāpjomā.

Spēkā esošo Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (TIAN) noteiktās prasības un aprobežojumi:

Valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa - Liepājas pilsētas vēsturiskā centra daļa.

Aizsargājamās apbūves I zona:

Zemesgabala daļā, kas robežojas ar ielu (ielas frontē), veido vienīgi perimetrālu apbūvi.

Pagalma ēkas drīkst būvēt, veidojot gan perimetrālo, gan izklaidus apbūvi.

Maksimālais apbūves blīvums - 60%;

Zivju iela 7, Liepāja (Kad.Nr. 17000330157),

zemesgabala platība - **682 m²**,

Centra apbūves teritorija- paredzēta jauktai apbūvei ar daudzveidīgām komerciāla rakstura funkcijām.

Atļautais ēku augstums - 3 stāvu apbūve

Esošā apbūve- patreizējā biblioteka – saglabājama/ pārbūvējama 3 stāvu ēka ar pagrabu, apbūves laukums: ~520 m²

Blakus zemesgabals:

Kungu iela 12, Liepāja (Kad.Nr. 17000330158);

zemesgabala platība - **1023 m²**;

Sabiedrisko iestāžu apbūves teritorija, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir sociālās infrastruktūras objektu apbūve valsts un pašvaldību funkciju nodrošināšanai u.c. nekomerciāla apbūve.

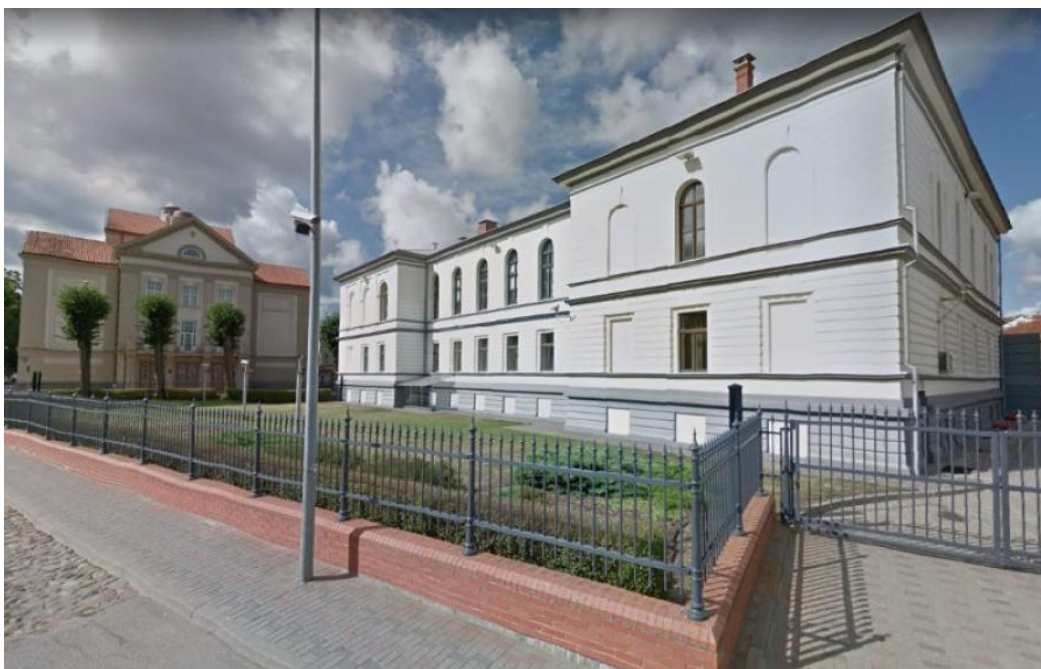
Atļautais maksimālais apbūves augstums – 16 m; 4 stāvi (Stūra akcentam);

Esošā apbūve - 1-2 stāvu ēka sliktā tehniskā stāvoklī;
apbūves laukums ~373 m²
ēkā atrodas sporta zāle ar palīgtelpām;

NOVIETNE NR.2

Teātra iela 3, Liepāja (Kad.Nr. 17000330097)
zemesgabala platība - **3556** m²,

Ēka Teātra ielā 3 būvēta 1898.gadā kā bankas ēka un līdz 2019. gada beigām atradās Latvijas Bankas filiālē. Zemesgabals pašā Liepājas centrā, starp Teātra, Skolas un Jāņa ielām, kopā ar Liepājas Teātra ēku, turpat netālu esošajām Liepājas Trīsvienības baznīcu un koncertzāli "Lielais dzintars" atrodas uz kultūras objektu loka. 2020. gadā šis nekustamais īpašums tika nodots Liepājas pilsētas pašvaldības īpašumā, ar sākotnējo ieceri tajā izvietot Liepājas teātra Mazo zāli. Tomēr šī iecere vairs nav aktuāla un ēka ir jaunas funkcijas meklējumos.

Spēkā esošo TIAN noteiktās prasības un aprobežojumi:

Teritorijas izmantošanas veids:

Centra apbūves teritorija- paredzēta jauktai apbūvei ar daudzveidīgām komerciāla rakstura funkcijām.

Valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa - Liepājas pilsētas vēsturiskā centra daļa.

Aizsargājamās apbūves I zona:

Zemesgabala daļā, kas robežojas ar ielu (ielas frontē), veido vienīgi perimetrālu apbūvi.
Pagalma ēkas drīkst būvēt, veidojot gan perimetrālo, gan izklaidus apbūvi.

Maksimālais atļautais apbūves blīvums - 60%;

Atļautais ēku augstums - 2 stāvu apbūve.

Esošā apbūve:

bijusī Bankas ēka Kad.Nr. 17000330097 001, 2-stāvu ēka ar pagrabu,
apbūves laukums ~1135 m²

Kultūrvēsturiski un arhitektoniski vērtīga ēka, Nr.140;

Būvēta 1898.gadā kā bankas ēka. 2000-ajos pārbūvēta Latvijas Bankas vajadzībām, piebūvējot naudas glabātuves seifu un izbūvējot inženiertehnisko aprīkojumu. Tehniskais stāvoklis – labs.

Ēka Kad.Nr. 17000330097 002; 2 stāvu ēka,
apbūves laukums ~195 m²;
Domājams, būvēta vienlaikus ar Bankas ēku kā palīgēka. Tehniskais stāvoklis – apmierinošs.
Ēka kā savrupi stāvošs būvapjoms fiksē Skolas un Jāņa ielu stūra apbūves telpisko struktūru.
Ar atbilstošu arhitektoniski kompozicionālu pamatojumu, abām ēkām vajadzības gadījumā
būtu iespējamas piebūves vai paplašinājumi.

DARBA UZDEVUMS UN IZVĒRTĒJUMA KRITĒRIJI

Faktori, kas ņemami vērā, salīdzinot novietnes un izdarot izvēli:

- Pilsētībūvnieciskie aspekti:
 - Novietnes identitāte-
 - Novietņu apkārtējās, tostarp- kultūrvēsturiskās vides raksturojums,
 - Telpiskā atpazīstamība pilsētvidē un attiecības ar citiem pilsētas centra kultūrāli un telpiski nozīmīgiem mezglu punktiem un potenciālo bibliotēkas apmeklētāju pulcēšanās, caurplūsmes vietām (piemēram, izglītības iestādes, tirgus, veikali u.tml.).
 - Novietnes tiešā tuvumā esošās apkārtējās publiskās ārtelpas, gan pilsētniekiem, gan viesiem nozīmīgu apskates objektu vai citu kultūras/ izglītības objektu pieejamība un piemērotība, iespēja to izmantot dažādiem, tostarp arī citu kultūras iestāžu sabiedriskiem pasākumiem, kas bagātina un sinerģiski daudzveido Liepājas centra pilsētvidi (e.g.: bibliotēka var kalpot kā papildus izklaides vieta pēc vai pirms citas iestādes/ vietas apmeklējuma).
 - Novietojums attiecībā pret esošām un prognozējamām plūsmām- kas nodrošina ne tikai tiešo sasniedzamību un apmeklētāju skaitu, bet arī pastarpinātu bibliotēkas, kā svarīga pilsētas kultūrobjekta nozīmību pilsētas tēla veidošanā;
 - Pieejamība/ sasniedzamība:
jāapsver novietnes pieejamība visām iedzīvotāju grupām, tostarp- atšķirīga vecuma, interešu, iespēju, dzīves vietas grupām. Vērtējama fiziskā pieejamība gan pilsētas, gan novada kontekstā, gan sasniedzamība no sabiedriskā transporta, gājēju un velo infrastruktūras mezgliem, gan apmeklētāju privātā autotransporta novietošanas iespējas;
 - Bibliotēkas potenciālā sagaidāmā ietekme uz apkārtējās teritorijas attīstību.
- Novietnei specifiskie būvnieciskie aspekti:
 - Novietnē pieejamās teritorijas izmērs- pašā zemesgabālā bibliotēkas plānotajam izmēram atbilstošai apbūvei un apkalpei tieši pieejamā platība, priekšrocības vai ierobežojumi, kas izriet no TIAN noteikumu vai vēsturiskās apbūves un pilsētvides konteksta;
 - Iespējas realizēt bibliotēkas izstrādāto telpu un funkciju plānu (pielikums Nr.1), rekonstruējot esošo ēku un paredzot piebūves celtniecību konkrētajā novietnē pieejamajos apstākļos un kontekstā;
 - Esošās ēkas sagaidāmā konstruktīvā un plānojuma piemērotība paredzamajai funkcijai, sagaidāmās tehniskās grūtības vai priekšrocības pārbūvē;
 - Sagaidāmās iespējas vai aprobežojumi modernas, arhitektoniski nozīmīgas ēkas (pie/ pārbūves) būvniecībai;
 - Iespējas bibliotēkas ēkas pārbūves projektu realizēt, ievērojot energoefektīvas un ilgtspējīgas attīstības mērķus un principus;
- Budžets un finansiālie resursi:

- Nepieciešamie izbūvējamās infrastruktūras apjomi, ieguldījumi un izmaksas (salīdzināmā prognozējamo izmaksu sistēmā);
- Orientējoša sagaidāmo pārbūves, piebūves un kopējo izmaksu prognoze katrā no novietnēm (salīdzināmā prognozējamo izmaksu sistēmā)
- Kompleksi salīdzinošie vērtējuma kritēriji un kopsavilkums:
 - Novietņu teritorijas vispārīgs raksturojums, ietverot sociālekonomiskos, tehniskos, finansiālos, institucionālos un vides aspektus;
 - Ērtību, ieguvumu/ zaudējumu salīdzinājums;
 - Izvērtēt un piedāvāt ēkas citas, piemērotas, alternatīvās potenciālās izmantošanas iespējas, ja bibliotēkas projekts šajā novietnē netiek realizēts.

ATBILSTĪBA NORMATĪVAJIEM AKTIEM

Izvērtējuma ietvaros jāņem vērā Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, t.sk. uz bibliotēku darbu attiecināmie MK noteikumi Nr. 395 "Bibliotēku materiālā un tehniskā pamata normatīvi".

NODEVUMI:

- Izvērtēšanai pieņemto pārbūvju risinājumu principiāls apraksts un ilustrācija.
- Aprakstoša, strukturēta abu novietņu analīze, balstīta uz augstākminētajiem darba uzdevumiem un izvērtējuma kritērijiem;
- Secinājumu un ieteikumi

DARBA NOFORMĒJUMS UN FORMĀTS:

- Visi izstrādātie materiāli, t.sk. grafiskie materiāli iesniedzami latviešu valodā;
- Visi sagatavotie materiāli iesniedzami elektroniskā formātā, t.sk. teksts, tabulas, kartes, grafiskie attēli. Teksta materiāla standarta formāts A4. Ja nepieciešams, ilustrāciju un grafisko pielikumu lapas var būt A3 vai citā formātā.
- Visas tabulas, diagrammas un kartes iesniedzamas elektroniskā veidā šādos formātos:
 - teksts un grafika: kopējams, izdrukājams PDF;
 - tabulas: Excel,
 - fotomateriāli: JPG, skatīšanai un reproducēšanai piemērotā izšķirtspējā.

DARBA IZPILDES TERMIŅŠ:

- Izvērtējums jāveic 8 nedēļu laikā no līguma noslēgšanas brīža.
- 2 nedēļu laikā pēc līguma noslēgšanas Izpildītājam jāiesniedz Pasūtītājam saskaņošanai precizēts izvērtējuma un salīdzināšanas kritēriju un metodikas apraksts.

PIELIKUMI:

- Pielikums Nr.1. Bibliotēkai nepieciešamo telpu un funkciju plāns – programma;
- Pielikums Nr.2. Zivju iela 7/ Kungu 12, Zemes robežu plāns;
- Pielikums Nr.3. Zivju iela 7/ Kungu 12, Topogrāfiskais plāns;
- Pielikums Nr.4. Zivju iela 7, Būves tehniskās inventarizācijas lieta;

- Pielikums Nr.5 Zivju iela 7/ Kungu 12 pārbūves mets (ilustratīvi);
- Pielikums Nr.6. Teātra iela 3, Zemes robežu plāns;
- Pielikums Nr.7. Teātra iela 3, Topogrāfiskais plāns;
- Pielikums Nr.8. Teātra iela 3, Būves kadastrālās uzmērīšanas lieta;

Sagatavoja:

Silva Vucena

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka. Direktores vietniece attīstības jautājumos

Tālrunis: +371 63 489 535

E-pasts: silva.vucena@liepaja.lv

Uģis Kaugurs

Liepājas pilsētas arhitekts

Tālrunis: +371 63 404 749

E-pasts: ugis.kaugurs@liepaja.lv